

v původním sporu a jež bylo by lze nyní přivést k platnosti pouze za podmínek žaloby o obnovu. Rekursní soud zamítl námitku rozepře právoplatně rozsouzené a nařídil soudu své stolice, by dále ve věci jednal. **Důvody:** O rozsouzené rozepři lze jen tehdy mluvit, jde-li o touž věc a totéž právo mezi týmiž stranami; totožnost práva předpokládá však při žalobách osobních též právní důvod. Nárok, jenž přisouzen byl kupiteli v prvním sporu, zakládal se na kupní smlouvě, s prodátelem uzavřené, kdežto sporem, o nějž nyní jde, domáhá se prodatel, by kupní smlouva byla zrušena, tudíž dřívější stav obnoven z důvodu, že kupní cena, již přijal, neodpovídá obecné ceně prodané nemovitosti. Z toho vidno, že právní otázka, o níž bylo rozhodnuto v prvním sporu, jest jinou nežli ta, o níž nyní jde, neboť nárok na zrušení smlouvy předpokládá, by tu smlouva byla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V předchozím sporu bylo právoplatně zjištěno, že kupní smlouva trvá po právu. Rozhodnutí o tomto právním poměru jest dle § 411 c. ř. s. účastno právní moci. Jím vyloučeno jest, by v budoucnosti jsoucnost řečeného právního poměru byla novým sporem uváděna v pochybnost pro okolnosti, jež počáteční jsoucnosti právního poměru byly prý na závalu, aniž by dále na tom záleželo, zda okolnosti ty v dřívějším sporu byly uplatňovány čili nic. Vždyť jinak bylo by možno, by postupným uplatňováním jedné každé z myslitelných obran proti jsoucnosti právního poměru vyvoláno bylo postupně o právní jsoucnosti právního poměru tolik samostatných rozepří, kolik obran je právě myslitelno, což však bylo by přímým výsměchem procesní ekonomii a účeli právního ústavu hmotné právomoci soudních rozhodnutí, nesoucím se k tomu, by sporům jedním rázem a pro veškeru budoucnost byl konec učiněn. Pokud tedy žaloba, o kterou se zde jedná, odporuje počáteční platnosti tržové smlouvy s poukazem k § 879 čís. 4 obč. zák., vrací se k otázce již právoplatně rozhodnuté a nelze ovšem o tomto žalobním důvodu dále jednati. Jinak má se věc, pokud žaloba opírá se o § 934 obč. zák. Uplatňováním nároku z tohoto zákonného předpisu nevrací se nynější žalobce k právoplatně rozhodnuté otázce o právní jsoucnosti smlouvy tržové. Předpokladem tohoto zákonného předpisu jest, že smlouva trvá po právu. Vychází proto žaloba po této stránce z právoplatně zjištěného právního poměru a snaží se pouze zvrátiti jeho právní účinky a docíliti, by zjednáán byl stav dřívější. Tohoto nároku dřívější rozsudek se nedotýká.

Čís. 416.

Zákon o společnostech s omezeným ručením.

Pro případ smrti společníka lze ve společenské smlouvě ustanoviti, že ponechává se dědici, by vstoupil do společenského poměru, a kdyby nechtěl tak učiniti, že splatí se závodní podíl do pozůstalosti buď snížením kmenové jistiny nebo převzetím závodního podílu ostatními společníky,

Není závady, by z každoročního čistého zisku nebyla ve smlouvě již předem vyštípena určitá procentuální dividenda pro společníky dle poměru vplacených kmenových vkladů.

(Rozh. ze dne 17. února 1920, R II 15/20.)

Na rejstříkovém soudě byla opověděna smlouva o společnosti s o. r., obsahující mimo jiné ustanovení: O d s t a v e c V.: Při úmrtí společníka jest jeho dědic oprávněn, vstoupiti do společenského poměru, musí však sdělit to písemně společnosti do tří měsícův ode dne společníkova úmrtí. O s m á v ě t a t ě h o ž o d s t a v e c e: Neprohlásí-li se dědic ve lhůtě, má společnost právo, závodní podíl zesnulého se zpětnou účinností ku dni společníkova úmrtí vypověděti a dle hodnoty poslední uzávěrky ... buď na základě usnesení na snížení kmenové jistiny nebo po převzetí nebožtíkova závodního podílu zbývajících společníky vyplatiti. O d s t a v e c VIII., š e s t á v ě t a: Z vyšetřeného čistého zisku vyplatí se nejprve společníkům dle poměru vplacených kmenových vkladů dividenda ve výši 1 proc. nad bankovní úrokovou míru, běžnou koncem hospodářského roku. Ze zbývajících čistého zisku převede se nejméně 10 proc. na rezervní fond (sedmá věta) a zbytek rozdělí se pak způsobem blíže (v osmé větě) naznačeným. R e j s t ř í k o v ý s o u d nařídil zápis opověděné společenské smlouvy. R e k u r s n í s o u d poukázal opovídateli, by dodatkem ku společenské smlouvě uvedli ji v odstavcích V., osmá věta a VIII., šestá věta ve shodu se zákonem, v y t k n u v t ě m t o o d s t a v c ů m t o t o: Odstavec V., osmá věta, příčí se nutkavým předpisům §§ 54, 82 a 84 zák. o společn. s o. r. Zákon nezná výpovědi závodních podílů, správně kmenových vkladů. Vrácení jejich jest snížením kmenové jistiny (§ 54, odstavec druhý zákona), jež státi se může jen k usnesení o změně společenské smlouvy a po zákonném vyzývacím řízení a dle § 82 zákona nepřísluší společníku právo, žádati nazpět kmenový vklad. Společníkovo úmrtí lze dle § 84 zákona upravit ve společenské smlouvě jen jako případ rozvázání společnosti, nelze však ve smlouvě ustanoviti, že kmenový vklad zesnulého společníka vrátí se jeho dědicům. Ustanovení odstavce VIII., šestá věta, společenské smlouvy příčí se nutkavému předpisu § 82, odstavec třetí zákona, to tím spíše, když teprve po tom má býti pamatováno na rezervní fond.

Nejvyšší soud zrušil příkaz rekursního soudu.

D ů v o d y:

1. K větě osmé odstavce V. společenské smlouvy.

Dle § 82 zákona o společn. s r. o. nemohou ovšem společníci požadovati vrácení kmenového vkladu jinak, než cestou snížení základní jistiny za podmínek § 54 zákona. Ustanovení společenské smlouvy neobsahuje však ničeho, co by tomuto zákonnému předpisu odporovalo, uvádějíc výslovně, že kmenový vklad se má vyplatiti dědicům zemřelého společníka »na základě usnesení na snížení kmenové jistiny«. Rozumí se samo sebou, že toto usnesení na snížení kmenové jistiny se může státi toliko za podmínek zákona a formou zákonem stanovenou a že také skutečné vyplacení teprve po úplném provedení tohoto usnesení na snížení jest možno. Odvolává-li se usnesení v odpor vzaté na ustanovení § 84 zákona (správně na motivy k němu), jest v omylu, neboť motivy ty uvádějí úmrtí společníka pouze příkladmo jako důvod zrušení společnosti, takže závěr z motivů vyvozovaný, jakoby úmrtí jednoho ze společníků bylo lze posuzovati pouze jako jeden z případů zrušení společnosti, není správným. Uvedené ustanovení smlouvy má právě za účel,

umožniti trvání společnosti i pro případ úmrtí jednoho ze společníků, a stanoví pro ten případ, že by dědicové zemřelého společníka kmenového vkladu nepřevzali způsobem v sedmé větě téhož odstavce stanoveným, dvě eventuality: buď snížení kmenové jistiny, anebo tak, že zbyvší společníci převezmou podíl zemřelého společníka. Oba tyto způsoby jsou dle zákona o společn. s r. o. přípustny, a nelze proto v dotyčném ustanovení společenské smlouvy shledávati ničeho, co by se přičilo zákonu a účelu jeho, chrániti věřitele před ztenčením kmenové jistiny, jež představuje fond pro krytí pohledávek věřitelů. Zaplacení dědiců stane se v případě prvním penízem, který po řádném, dle § 54 a násl. zákona provedeném snížení kmenového kapitálu se uvolní, v případě druhém z peněz, jež společníci, kteří vklad zemřelého společníka přejímají, zaň zaplatiti musí.

2. K větě 6., odstavce VIII. spol. smlouvy.

Tvrzení usnesení v odpor vzatého, že toto ustanovení se přičí § 82, odstavec třetí, cit. zákona, není správné. Toto ustanovení zákona, které má za účel znemožniti ztenčení kmenového jmění, vztahuje se na t. zv. pevné úroky, to jest takové určité, periodické dávky, jež by se společníkům poskytovaly bez ohledu na výši čistého užitku. Ono ustanovení společenské smlouvy, usnesením v odpor vzatým závadným shledané, však se týče výslovně pouze rozdělení čistého zisku; ono stanoví způsob, jakým čistý zisk jest mezi společníky rozdělit. To jest výhradním právem společníků; zákon stanoví v odstavci druhém § 82 pouze podpůrně, pro ten případ, že společníci ve smlouvě ničeho jiného neustanoví, způsob, jakým čistý zisk jest rozdělit, z čehož jasně na jevo jde, že společníkům jest na vůli ponecháno stanoviti způsob distribuce smlouvou společenskou. Ustanoveními ohledně způsobu rozdělení čistého zisku jsou dotčeny pouze vzájemné nároky společníků, nikoli však finanční základna společnosti anebo zájmy osob mimo společnost stojících. Musí tedy býti ponecháno na vůli společníkům, dle jakého klíče čistý zisk mezi sebe rozdělit chtějí, a není proto ani percentuelní stanovení podílu na zisku vyloučeno. Nepřičí se tedy ani toto ustanovení společenské smlouvy zákonu.

Čís. 417.

Žaloba, již podle dohody o rozdělení pozůstalosti domáhá se dědic proti spoludědici vydání věci, patřící do pozůstalosti, náleží na sudiště § 77, odstavec druhý, j. n.

(Rozh. ze dne 17. února 1920, R II 17/20.)

Odevzdací listinou pozůstalostního soudu (okresní soud v Prostějově) bylo dodatečně se objevivší pozůstalostní jmění odevzdáno polovicí zůstavitelově manželce a polovicí jeho matce. Ježto ona zdráhala se této vydání kůže v ceně 300 K, které jí dle dohody dědiček z této pozůstalosti připadly, domáhala se zůstavitelova matka žalobou na pozůstalostním soudě vydání jmenov. předmětu. Námitce nepřislušnosti soud p r v é s t o l i c e nevyhověl a uvedl v d ů v o d e c h rozsudku: Tento spor jest přímo názorným příkladem příslušnosti dle § 77, odstavec druhý, j. n. Strany jsou dědičkami, předmět sporu hmotnou částí pozůstalosti, která dokonce